

בעניין:

1. מטיר, ת.ז. _____, קטין
באמצעות אביו _____ מטיר
2. מטיר, ת.ז. _____
שניהם ממחנה הפליטים קלנדיה
3. אסעד, ת.ז. _____, קטין
באמצעות אביו _____ אסעד
4. אסעד, ת.ז. _____
שניהם ממחנה הפליטים קלנדיה

ע"י ב"כ עוה"ד אלון מרגלית (מ.ר. 35932) ו/או יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או יותם בן הלל (מ.ר. 35418) ו/או סיגי בן-ארי (מ.ר. 37566) ו/או ידין עילם (מ.ר. 39475) ו/או עביר גיובראן (מ.ר. 44346) ו/או עידו בלום (מ.ר. 44538) מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר - ע.ר. רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל': 02-6283555 פקס: 02-6276317

התובעים

- נ ג ד -

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
רח' עוזי חסון 4, ירושלים 94152
טל': 02-6208177 פקס: 02-6222385

הנתבעת

מהות התביעה: כספית, נזיקית
סכום התביעה: עד גבול הסמכות

כתב תביעה

מבוא

עניינו של כתב תביעה זה באירוע חמור, במהלכו נעצרו באופן שרירותי ובלתי חוקי שני ילדים, בני פחות מ-12 שנים. הם נתפסו על ידי חיילי צבא ההגנה לישראל והוחזקו בבסיס צבאי, תחת שמירה חמושה במשך למעלה מיממה, רוב הזמן בתוך מְכוּלָה (קונטיינר).

כתב התביעה מגלה כיצד בקלות בלתי נסבלת נעצרים ילדים בשטחים, ללא אסמכתא חוקית, כשהם חשופים לאיומים ולהפחדה מצד חיילי הצבא. אם בכך לא די, הודעה כלשהי על דבר מעצרים אינה נמסרת, משל היינו לאחד המשטרים האפלים ה"מעלימים" אנשים, ורומסים ללא מגבלה את זכויות האדם.

כתב התביעה חושף כשל מערכתי בכל הרמות ובכל שלבי ההתרחשות. אי חוקיות דבקה בהתנהגות החיילים מראשית המעצר. בהמשך היקשו רשויות הצבא על איתור הקטינים.

משנסתיים האירוע, הוסיף הצבא חטא על התרשלותו ופטר את שאירע בלא כלום, ב"אי הבנה". באמתלה זו נמנע מלחקור את שהתרחש ולמצות את הדין עם האשמים.

יעיין הקורא בכתב התביעה וישתומם לנוכח ההתנהלות השערורייתית של הרשויות. יעיין בית המשפט הנכבד בדברים, ירעים קולו ויאמר בלשון ברורה ונחרצת: לא כך נוהגת מדינה שומרת חוק ולא כך נוהגים שלוחיה.

הצדדים

1. **התובע 1** הוא יליד שנת 1994. **התובע 3** הוא יליד שנת 1995 (למען הנוחות, ובהתאם לצורך, יכוננו שניהם להלן: **הקטינים** או **הילדים**). במועד ההתרחשויות נשוא התביעה למדו הקטינים יחדיו בכיתה ו', בבית הספר היסודי שבמחנה הפליטים קלנדיה. עובר להתרחשויות היו הקטינים בני פחות מ-12 שנים.

2. **התובע 2** הוא אביו ואפוטרופסו הטבעי של התובע 1.

3. **התובע 4** הוא אביו ואפוטרופסו הטבעי של התובע 3.

4. **הנתבעת**, מדינת ישראל, החזיקה בשטחי הגדה המערבית בכל התקופה הרלבנטית לתביעה תחת כיבוש (belligerent occupation), כמובנו במשפט הבינלאומי, על כל הזכויות והחובות הנובעות מכך. בכל הזמנים הרלבנטיים לתביעה הייתה הנתבעת, ועודנה, המעבידה ו/או המעסיקה של כוחות צה"ל והמשטרה. במסגרת זו אחראית הנתבעת לפעולותיהם של חיילי הצבא והשוטרים, בהיותם עובדיה ו/או שלוחיה ו/או פועלים מטעמה, בהתאם להוראותיה ולהנחיותיה. כמו כן אחראית הנתבעת לפעולותיהן של רשויות החקירה והתביעה מטעמה, ובכללן מצ"ח והפרקליטות הצבאית.

עובדות התביעה

האירוע

5. בבוקר ה-8.03.2006 לא התקיימו לימודים בבית הספר בו לומדים הקטינים. מתוך שעמום וחוסר מעש שוטטו הקטינים, יחד עם חברים בני גילם, באיזור מגוריהם. בשעה 09:00 לערך עברו בסמוך לשדה התעופה בקלנדיה.

6. הקטינים וחבריהם החלו ליידות אבנים לעבר כלי רכב צבאיים המסיירים לאורך גדר התיל של שדה התעופה. זמן קצר לאחר מכן הפתיעו אותם מאחור מספר חיילים, לבושים במדים מנומרים ופניהם צבועות בשחור. החיילים התנפלו על חבורת הילדים וכיוונו את נשקם לעברם. הילדים פתחו במנוסה. לאחר מרדף קצר נעצרו שני הקטינים במקומם והרימו ידיהם למעלה.

7. הקטינים נתפסו והובלו על-ידי החיילים לתוך שטח שדה התעופה בעטרות, שליד קלנדיה.

8. בסמוך לכניסתם לשדה התעופה, עצר ג'יפ צבאי ליד הקבוצה. חייל ירד מן הרכב, התקדם לעבר הקטינים וסטר להם בחוזקה על פניהם, ללא הצדקה וללא כל הסבר.
9. החיילים הורו לקטינים לכרוע על הברכיים, כשידיהם מאחורי הגב ולא לזוז. הקטינים המבוהלים פרצו בבכי, אך החיילים היסו אותם. החיילים פשטו את מדיהם המנומרים ונותרו במדים ירוקים.
10. ייאמר מיד כי החוק בישראל ובשטחים אינו מתיר מעצר של קטינים מתחת לגיל 12 שנים. ובכל זאת, החיילים הוסיפו להחזיק בילדים.
11. ואכן, כעבור זמן מה נלקחו הקטינים במשאית צבאית למחנה צבאי סמוך, זמן נסיעה קצר משדה התעופה.
12. בהגיע המשאית למחנה הצבאי הובלו הקטינים - כשהחיילים אותזים בהם וגוררים אותם בצווארון חולצתם - והוכנסו לתוך מְכוּלָה ריקה (להלן: **הקונטיינר**). אחד החיילים מסר לקטינים כי מדובר במחנה עופר.
13. יצוין כי מיקומו המדויק של המתקן הצבאי אליו נלקחו הקטינים אינו ידוע לתובעים, לרבות השאלה האם הוא מצוי בתחומי ישראל או בשטחים.
14. החיילים הכניסו לקונטיינר 2 מיטות, 2 מזרונים ו-2 שקי שינה. הקטינים קיבלו מזון ובקבוק מים. על שמירת הקונטיינר הוצב חייל חמוש. בהעדר שירותים או כיור בקונטיינר, נלקחו הקטינים לשירותים קרובים על-פי בקשתם.
15. הקטינים המפוחדים המשיכו לבכות מדי פעם, כשהחיילים מוסיפים להסותם.
16. מאוחר יותר הגיע חייל לקונטיינר והחל לקלל את הקטינים במילים גסות.
17. לאחר מכן הגיע למקום חייל אחר. הוא החל לחקור את הקטינים בנוגע ליידוי האבנים. הוא איים עליהם כי אם לא יודו שזרקו אבנים, יחתכו להם את הידיים.
18. אחר הצהרים נלקחו הקטינים בג'יפ צבאי אל תחנת משטרה, כפי הנראה בגבעת זאב. הקטינים הבחינו בכיתוב POLICE על דלת הכניסה למבנה וראו כי ילדים ישראלים שיחקו בסמוך לו. שני שוטרים, לאחד מהם שני כוכבים על דרגת הכתף, פנו אל הקטינים במטרה לברר את זהותם ואת פרטי הוריהם. הם הוסיפו לחקור את הקטינים בנוגע ליידוי האבנים ודרשו מהם להודות במעשה. הם איימו כי אם לא יודו, ישאירו אותם בכלא.
19. לאחר החקירה במשטרה, ובמקום לשחררם על-אתר, הוחזרו הקטינים אל המחנה הצבאי והוכנסו שוב לקונטיינר תחת שמירה. בשעת ערב מוקדמת ניתן להם מזון.

20. מאוחר יותר, שוב הגיע לקונטיינר חייל. הוא החל לחקור את הקטינים בערבית. הוא ניסה לברר פרטים בנוגע לתושבי קלנדיה המשתייכים לחמאס, מסתובבים כמושים, מתכננים לפוצץ עצמם, מיידים אבנים או משחיתים את גדר שדה התעופה בקלנדיה. הקטינים לא ידעו להשיב על השאלות. במהלך החקירה איים החייל שאם לא ידברו, ישסה בהם כלבים וישבור את ידיהם בפטיש.
21. יצוין כי במהלך היום צולמו הקטינים על-ידי החיילים, כנראה לשם השעשוע בלבד ו/או "למזכרת". לצורך כך עשה אחד החיילים שימוש במכשיר הטלפון הנייד שברשותו, ואחר במצלמה.
22. הקטינים נשארו לישון בקונטיינר במשך הלילה. בקונטיינר שרר קור עז. הם לא הצליחו להירדם בשל הקור והפחד שאחז בהם. מדי פעם בפעם פרצו בבכי חרישי. הם השתדלו שלא למשוך את תשומת לב החיילים.
23. בבוקר למחרת הביאו להם ארוחת בוקר.
24. הקטינים הוסיפו לשהות בקונטיינר בשעות הבוקר. לקראת הצהריים הועברו, כל אחד בגיף צבאי נפרד, לצומת ביתוניא.
25. בצומת ביתוניא שוחררו הקטינים ונאספו על-ידי אנשי בטחון פלסטינים. סמוך לשעה 14:00 הם הוחזרו לביתם שבקלנדיה. **בכך הסתיים מעצרים של הקטינים.**
26. הצבא הישראלי החזיק בקטינים במשך כ-28 שעות, מתוכן שהו הילדים בקונטיינר במשך כ-24 שעות. בכל הזמן הזה לא נמסרה כל הודעה רשמית ומסודרת למשפחותיהם בדבר מעצרים. פרטי ההורים היו ידועים לחיילים ולשוטרים שחקרו את הילדים, ולמצער ניתן היה לבררם.
27. העובדה כי הבנים הצעירים נתפסו בידי חיילים נודעה להורי הקטינים, התובעים 2 ו-4, מפי החברים ששהו עם הילדים בשדה התעופה בקלנדיה, באותו בוקר סמוך למועד מעצרים. ההורים המתינו מעט בטרם פנו לעזרה, שכן הניחו כי הצבא אינו עוצר ילדים מתחת לגיל 12, אלא לכל היותר מעכבם לזמן קצר.
28. משבוששו הילדים לחזור לבתיהם, פנה התובע 2, בשם ההורים, לגורמים ישראלים שונים בניסיון לאתרם. בין היתר, פנה התובע 2 לקצין הצבא במחסום קלנדיה, לתחנת המשטרה בנווה יעקב ולמשמר הגבול בעטרות. אף אחד מהם לא ידע לומר היכן נמצאים הבנים.
29. בד בבד החלה קבוצה של צעירים ממחנה הפליטים קלנדיה לחפש אחר הקטינים באיזור גדר ההפרדה, בסמוך לשדה התעופה. גם מאמציהם עלו בתוהו.
30. בשלב מסוים, נמסר להורים כי ילדיהם ישוחררו עוד באותו ערב בשעה 20:30. ההורים מיהרו למחסום קלנדיה והמתינו שם זמן ממושך, אך לשווא.

31. כשהם דואגים ומבוהלים פנו ההורים למחרת בבוקר, ה-9.03.2006, אל המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**). במקביל פנה התובע 2 למשרד הקישור הצבאי, ובהמשך אל המשטרה הפלסטינית ברמאללה.

32. המוקד מצדו פתח בסדרה של בירורים במאמץ לאתר את הקטינים. במסגרת זו פנה המוקד לתא ההומניטארי ולמשל"ט הכליאה של הצבא.

33. דא עקא, המידע שניתן על ידי גופים אלה היה מטעה וסותר. תחילה נמסר כי הקטינים שוחררו כבר בבוקרו של אותו יום, ב-09:00 בבוקר. אחר-כך נמסר כי הם הוחזקו במחנה מג"ב בראמה, ליד צומת א-ראם, וכבר שוחררו. על סמך מידע זה ניגשו ההורים לעמדת מג"ב בצומת א-ראם, אך נמסר להם שהקטינים אינם שם.

34. בהמשך נמסרה מהתא ההומניטארי גירסה אחרת, לפיה הילדים שוחררו ב-10:00 בבוקר, ובשלב מאוחר יותר נטען כי שוחררו והם נמצאים בתחנת המשטרה בנווה יעקב.

35. המוקד פנה גם לשב"כ. מגורם זה נמסר כי שני הילדים נעצרו לאחר שניסו לבצע פיגוע. הם היו אמורים להגיע לחקירה בשב"כ, כנראה במחנה עופר, אך בסופו של דבר נעצרו על-ידי מחלק המיעוטים של המשטרה.

36. כל הדיווחים הללו לא היו נכונים. כאמור, השניים שוחררו על-ידי הצבא במחסום ביתוניא, באותו יום בסמוך לשעה 14:00.

העתק תרשומת הפעולות לאיתור הקטינים, כפי שנרשמה במוקד בזמן אמת, מצורף לכתב התביעה ומסומן א'.

37. מסכת העובדות שתוארה לעיל תכונה להלן: **האירוע**.

אי חקירת האירוע

38. זמן קצר לאחר האירוע, ובהתחשב באופיו החמור, פנה המוקד, ביום 6.04.2006, אל פרקליט פיקוד מרכז. בפנייתו הלין המוקד על מעצרים של הקטינים ללא אסמכתא חוקית ותבע לפתוח בחקירה ולמצות את הדין עם הגורמים המעורבים.

העתק מפניית המוקד לפרקליט פיקוד מרכז מצורף לכתב התביעה ומסומן ב'.

39. למעלה משנה חלפה, ורק לאחר תזכורות ונשנות, נתקבלה לראשונה, ביום 9.07.2007, התייחסותו העניינית של פרקליט פיקוד מרכז. מכתבו של הפרקליט מהווה הודאת בעל דין לפיה הקטינים נעצרו ללא אסמכתא חוקית. יחד עם זאת, לגישת הפרקליט, מדובר היה ב"עיכוב" בלבד ש"כתוצאה מאי הבנה התארך שלא לצורך". לפיכך לא ננקטו צעדים משפטיים כלשהם כנגד מי מהמעורבים באירוע. הפרקליט הסתפק בחידוד ההוראות וההנחיות.

העתק מתשובת פרקליט פיקוד מרכז מצורף לכתב התביעה ומסומן ג'.

40. יודגש כי המשפט בישראל ובשטחים אינו מכיר "עיכוב" שמשכו למעלה מ-3 שעות (ראו: סעיף 73 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**); סעיף 78ה(6) לצו בדבר הוראות בטחון (מס' 378), תש"ל-1970 (להלן: **צו הוראות בטחון**)).

41. לנוכח הדברים, ביום 19.07.2007 פנה המוקד אל הפרקליט הצבאי הראשי בבקשה לשנות את החלטת פרקליט פיקוד מרכז.

העתק מפניית המוקד לפרקליט הצבאי הראשי מצורף לכתב התביעה ומסומן ד'.

42. ביום 20.08.2007 נתקבלה עמדת הפרקליט הצבאי הראשי, לפיה האפשרות לנקוט צעדים כנגד החיילים המעורבים אינה ישימה, שכן הטיפול הלקוי בקטינים נבע מטעות ולא נעשה במזיד, ובשים לב לחלוף הזמן מאז האירוע.

העתק מתשובת הפרקליט הצבאי הראשי מצורף לכתב התביעה ומסומן ה'.

43. ככל הידוע לתובעים, ההחלטה שלא לחקור את האירוע נסמכת על בירור שערך הצבא. פרטי הבירור אינם ידועים לתובעים. ביום 24.09.2007 פנה המוקד אל הפרקליטות הצבאית בבקשה לקבל את חומר הבירור. לפי שעה, לא נענתה הפנייה. התובעים שומרים על זכותם לתקן את כתב התביעה, ככל שיידרש, לאחר שיתקבל חומר הבירור.

העתק הפנייה לקבלת חומר בירור מצורף לכתב התביעה ומסומן ו'.

44. ביום 09.09.2007 מסר המוקד הודעה מטעם התובעים על האירוע, בהתאם לסעיף 5א(2)(א) לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב-1952. ההודעה ניתנה מחמת הספק, למקרה שחלק מהאירוע התרחש בתחומי השטחים.

עילות התביעה

45. מהשתלשלות העניינים, כפי שתוארה לעיל, עולה כי חיילי הנתבעת ו/או שוטריה עצרו את הקטינים ללא סמכות, החזיקו אותם בקונטיינר בתחומי מחנה צבאי וחקרו אותם בליווי קללות ואיומים. בנוסף, לא נמסרה הודעה בדבר מעצרו של הקטינים כמתחייב על-פי-דין, ואף המידע שנמסר על-ידי גורמי הנתבעת השונים, בשלב מאוחר, היה סותר ומטעה. בהמשך, נמנעו הגורמים המוסמכים מלפתוח בחקירה האירוע ולמצות את הדין עם האחראים. על יסוד כל אלה, פעלה הנתבעת שלא כדין, עוולה כלפי התובעים והיא חייבת בפיצויים, כמפורט להלן.

פעולה ללא סמכות

46. סוגיה זו אינה שנויה במחלוקת. די לעיין בתשובות הפרקליטות הצבאית המהוות הודאת בעל דין לעניין מעצר הקטינים ללא אסמכתא חוקית.
47. למעלה מן הדרוש יטענו התובעים, כי הכוח שעצר את הקטינים פעל ללא סמכות ובניגוד לחוק, שהרי מעצרים של ילדים בטרם מלאו להם 12 שנים והחזקתם במקום שלא הוכרז כ"מקום מעצר" אסורים בישראל (ראו: סעיף 134 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**); סעיף 7 לחוק המעצרים).
48. ככלל, אין בידי חיילי הצבא סמכות לעצור ו/או לעכב בישראל כל אדם, בין אם בגיר ובין אם קטין. בהנחה שהקטינים נתפסו בשטח ישראל, על הנתבעת להוסיף ולהבהיר מהו המקור ממנו שאבו חייליה סמכותם. כאמור, בהיעדר חומר חקירה ו/או בירור, המקום המדויק בו נעצרו והוחזקו הקטינים אינו בידיעת התובעים.
49. ככל שהאירוע, או חלק ממנו, ארע בשטחים, המעצר אינו חוקי אף לפי הדין החל בשטחים. הצו בדבר שיפוט עבריינים צעירים (אזור הגדה המערבית) (מס' 132), תשכ"ז-1967 והצו בדבר כללי אחריות לעבירה (יהודה ושומרון) (מס' 225), תשכ"ח-1968, קובעים כי אין לעצור ולהעמיד לדין ילדים שלא מלאו להם 12 שנים. כמו כן, על-פי צו בדבר בתי סוהר (אזור הגדה המערבית) (מס' 43), תשכ"ז-1967 וצו בדבר הפעלת מתקן כליאה (אזור הגדה המערבית) (מס' 29), תשכ"ז-1967, "מתקן כליאה" הינו מקום שהוכרז על ידי המפקד הצבאי לשמש ככזה. אין מחלוקת כי המקום בו הושמו הקטינים במעצר לא הוכרז ככזה.

כליאת שווא

50. מעצרים ללא סמכות של הקטינים והחזקתם תחת שמירה חמושה במשך למעלה מ-28 שעות, בשטח שדה התעופה, ברכב צבאי, במתקן צבאי ובתחנת משטרה מהווים כליאת שווא כהגדרתה בסעיף 26 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], תשכ"ח-1968 (להלן: **פקודת הנזיקין**).

תקיפה

51. התנהגותם של חיילי הנתבעת כלפי הקטינים מהווה תקיפה כמשמעותה בסעיף 23 לפקודת הנזיקין. בהקשר זה, אחד החיילים סטר לילדים, חיילי הנתבעת גררו אותם כאשר הם אוחזים בחוזקה בצווארון חולצתם, הושיבו אותם על הקרקע בתנוחה מכאיבה והורו להם שלא לזוז, וכמו כן איימו לפגוע בהם פיזית.

פגיעה בפרטיות

52. החיילים צילמו את הקטינים ללא הסכמתם, לשם השעשוע, ובכך פגעו בפרטיותם של האחרונים. סעיפים 1 ו-2 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 אוסרים על פגיעה בפרטיות, לרבות באמצעות צילום אדם כשהוא ברשות היחיד.

רשלנות

53. מעצרים של הילדים ללא סמכות, מעשי כליאת השווא, התקיפה והפגיעה בפרטיות מבססים, לכשעצמם, את עוולת הרשלנות, כמובנה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין.
54. בנוסף, חיילי הנתבעת ו/או שוטריה ו/או עובדיה ברשויות החקירה והתביעה, לא פעלו כפי שחיילים ו"עובדי ציבור" סבירים, מיומנים ושומרי חוק היו נוהגים בנסיבות הענין, ובמיוחד בהתחשב בגילם של הילדים. רשלנותם מתבטאת, בין היתר, במעשים ו/או במחדלים הבאים:
- א. פעלו ללא סמכות ובניגוד לחוק המקומי והבינלאומי, לרבות בניגוד לנורמות המפורטות בפרק בדבר הפרת חובה חקוקה.
- ב. פעלו באלימות, הפעילו כוח ללא הצדקה, קיללו ואיימו על הקטינים.
- ג. התנהגו בחוסר זהירות ו/או בחוסר מיומנות ו/או בקלות דעת ו/או בזלזול ו/או באי אכפתיות כלפי שלמות גופם, בריאותם, חירותם וכבודם של הקטינים, אשר הינם גם קטינים מוגנים.
- ד. עצרו וחקרו את הקטינים שלא לצורך, כאשר מעצרים ו/או חקירתם מחוסרי עילה ו/או ערך בטחוני ו/או מודיעיני כלשהו.
- ה. לא מילאו דו"ח עיכוב ו/או דו"ח מעצר ו/או רישום אחר אודות האירוע.
- ו. נמנעו מלמסור הודעה על דבר מעצרים למשפחות הקטינים וכמו כן נמנעו מלמסור בזריזות הראויה הודעה כאמור לגופים המוסמכים בצבא ובמשטרה.
- ז. נמנעו מלברר את דבר קיומה של סמכות לעצור ואת עצם חוקיות המעצר, וכן נמנעו מלשחרר את הקטינים על-אתר משהתברר להם גילם הצעיר.
- ח. עצמו את עיניהם ונמנעו מלהתייעץ עם גורמים נוספים בצבא ובמשטרה, לרבות בדרג פיקודי ו/או משפטי בכיר, בנוגע לגילם של הקטינים ובנוגע לחוקיות המעצר, ובמיוחד לאחר שהאחרונים נחקרו ומסרו את פרטיהם האישיים.
- ט. מסרו מידע סותר ומטעה לענין מקום הימצאם של הקטינים ומועד שחרורם.
- י. נמנעו מלפתוח בחקירת האירוע ולגבות עדויות רלבנטיות, כולל מהילדים עצמם, ולערוך פעולות חקירה בסיסיות, כגון מסדר לזיהוי החיילים או לאסוף תיעוד ממועד האירוע.
- יא. נמנעו מלאתר את החיילים המעורבים באירוע ולהעמידם לדין, למרות שסביר כי ניתן לברר את פרטי האירוע בארכיון חטיבת בנימין ובמקורות נוספים כגון מחנה עופר ומשטרת גבעת זאב.

יב. נמנעו מלהעביר לתובעים ו/או למוקד את חומר הבירור.

הפרת חובה חקוקה

55. הנתבעת, חייליה, שוטריה ועובדיה הפרו חובות חקוקות שונות ובכך ביצעו את עוולת הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין. החובות החקוקות הרלבנטיות נועדו לפי מובן הנכון להגן על סוג האנשים עימם נמנים הקטינים. בין היתר, הופרו החובות החקוקות שלהלן:

א. סעיפים 2, 5 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, האוסרים על פגיעה בחירותו, בגופו, בכבודו ובפרטיותו של כל אדם, ומחייבים את רשויות המדינה, ובכלל זה הצבא וכוחות הבטחון, לכבד זכויות אלו ולהגן עליהן.

ב. סעיף 1 לחוק המעצרים, הקובע כי מעצרו ועיכובו של אדם יהיו בדרך שתבטיח שמירה מירבית על כבודו ועל בריאותו.

ג. סעיף 73 לחוק המעצרים וסעיף 78ה(6) לצו הוראות בטחון, האוסרים על עיכוב מעל לזמן הסביר הדרוש, ובכל מקרה על עיכוב שמשכו למעלה מ-3 שעות.

ד. סעיף 74 לחוק המעצרים וסעיף 78ה(7) לצו הוראות בטחון בדבר החובה לערוך דו"ח על עיכוב ולפרט בו, בין היתר, את סיבת העיכוב ואת משכו.

ה. סעיף 23(ג) לחוק המעצרים וסעיף 78ה(8) לצו הוראות בטחון, האוסרים על מעצר אדם, מקום בו ניתן להסתפק בעיכוב.

ו. סעיף 134 לחוק העונשין הקובע כי קטין שטרם מלאו לו 12 שנים לא ישא באחריות פלילית וכן צו בדבר שיפוט עבריינים צעירים (אזור הגדה המערבית) (מס' 132), תשכ"ז-1967, האוסר על מעצר ילד שלא מלאו לו 12 שנה.

ז. סעיף 7 לחוק המעצרים האוסר על החזקת עצור בישראל במקום שאינו "מקום מעצר" וכן צו בדבר בתי סוהר (אזור הגדה המערבית) (מס' 43), תשכ"ז-1967 וצו בדבר הפעלת מתקן כליאה (אזור הגדה המערבית) (מס' 29), תשכ"ז-1967, האוסרים על החזקת עצור בשטחים במקום שאינו "מתקן כליאה".

ח. סעיף 27 לחוק המעצרים וסעיף 78ה(1)(3) לצו הוראות בטחון בדבר חובת הקצין הממונה ו/או קצין מוסמך לשחרר עצור על-אתר משהתברר כי לא קיימת עילת מעצר ו/או אין עוד צורך במעצר.

ט. סעיף 33(א) לחוק המעצרים וסעיף 78א(ב1) לצו הוראות בטחון, הקובעים חובה למסור, ללא דיחוי, הודעה להורה הקטין ו/או לאדם הקרוב לו על מעצרו ומקום החזקתו.

- י. סעיף 280(1) לחוק העונשין האוסר על עובד ציבור לעשות שימוש לרעה בסמכותו לצורך עשיית מעשה שרירותי הפוגע בזכותו של אחר.
- יא. סעיפים 192, 368ג, 377 ו-379 לחוק העונשין, האוסרים על איומים, התעללות בקטין, כליאת שווא ותקיפה.
- יב. סעיף 322 לחוק העונשין בדבר החובה לדאוג לבריאותו של חסר ישע הנמצא במעצר ולספק לו את צרכי מחייתו, גם אם המעצר אינו חוקי.
- יג. סעיפים 65, 114, 129 ו-130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, האוסרים על התעללות באדם שבמשמורת, על ביצוע מעצר שלא כדין ועל התנהגות מבישה ושאינה הולמת.
- יד. סעיף 5 לחוק המשטרה (דין משמעתי, בירור קבילות שוטרים והוראות שונות), התשס"ו-2006 וכן סעיפים 2, 3, 4, 8, 16, 20(5) ו-28 לתוספת לחוק, הקובעים כי שוטרים המבצעים את המעשים הבאים מבצעים עבירות משמעת כדלקמן: התרשלות במילוי תפקיד; התנהגות שאינה הולמת שוטר; שימוש לרעה בסמכות; ביצוע עיכוב או מעצר שלא כדין או שלא בתום לב; התנהגות בלתי אדיבה או נקיטת לשון גסה כלפי הציבור בעת מילוי תפקיד או כשהשוטר לבוש מדים; נקיטת לשון מעליבה או מאיימת בהליך חקירה בלא הצדק סביר; ניהול חקירה, בניגוד להוראות כל דין, בדרך שיש בה פגיעה ממשית בזכויות הנחקר.
- טו. סעיף 9 לחוק המעצרים ותקנה 3 לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), התשנ"ז-1997 בדבר תנאי מעצר הולמים והתנאים הפיזיים בתא המעצר.
- טז. כללים 10, 11 ו-92 לסטנדרט המינימאלי של האו"ם לטיפול באסירים (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners), לרבות בדבר החובה לספק אוורור, חימום ותאורה מספיקים בתא המעצר, וכן בדבר החובה למסור באופן מיידי הודעה למשפחת העצור על מעצרו.
- יז. סעיפים 3, 27, 37, 76, 85 ו-89 לאמנת ז'נבה הרביעית בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, האוסרים על אלימות כלפי מוגנים וכלפי עצורים מוגנים, על יחס מזלזל ומשפיל ועל פגיעה בכבודם, ובדבר החובה להבטיח תנאי מעצר הולמים לעצורים שהינם קטינים מוגנים.
- יח. סעיפים 16, 19, 37, 38 ו-40 לאמנה בדבר זכויות הילד, האוסרים על פגיעה בפרטיות, בכבוד ובשם הטוב, ובדבר החובה להגן מפני אלימות פיזית או נפשית כלפי ילדים, להתייחס אליהם באנושיות, למנוע מעצר שרירותי, להבטיח כי מעצר יינקט כאמצעי אחרון, לקיים את הדין ההומניטארי הנוגע לילדים, וכן בדבר החובה לשמור על כבוד ולכבד את פרטיותו של ילד בכל שלבי ההליך הפלילי, תוך התחשבות בגילו.

יט. סעיפים 9 ו-10 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, האוסרים על מעצר שרירותי ובדבר החובה לפצות בגין מעצר שרירותי, וכן בדבר החובה לנהוג בעצורים ברוח אנושית ומתוך התחשבות בכבודו העצמי של אדם.

עוולה חוקתית

56. במעצר הילדים שלא כדין, בהחזקתם תחת שמירה חמושה, לפרקים בתנוחה מכאיבה, בהכנסתם לקונטיינר ובהחזקתם בתוכו, בהפקרתם לאיומים והפחדה ובניתוקם ממשפחתם ומהעולם החיצון - בגין כל אלה ביצעו חיילי הנתבעת ושוטריה עוולה חוקתית כלפי הקטינים. התנהגותם פגעה בזכויותיהם החוקתיות, לרבות בחירותם, בכבודם, באוטונומיה שלהם ובפרטיותם.

57. הקטינים נכלאו בתנאים משפילים, תוך התעלמות מוחלטת מהזכויות המוקנות לכל אחד מהם כילד, כאדם, וכתושב מוגן. שלוחי הנתבעת לא ראו בהם בני אדם בעלי ערך עצמי, אלא נהגו בהם כמנהג חפץ שראוי לאחסנו בתוך קונטיינר. הם לא מצאו לנכון למסור הודעה למשפחות, כאילו אלו כלל אינן קיימות ואינן דואגות לבניהן. "חיפצונם" (objectifying) של הקטינים נמשך בצילומם לצורך הבדיחה, או ליצירת "מזכרת" מחווית השירות הצבאי של החיילים, מבלי להביא כלל בחשבון את תחושותיהם של הקטינים המפוחדים.

58. זאת ועוד, הנתבעת פגעה בכבוד הקטינים ובזכותם להליך הוגן בכך שנמנעה מלחקור את האירוע ולמצות את הדין עם האשמים. סיום האירוע ללא נטילת אחריות, בתואנה כי אירע "בטעות" ובשל "אי הבנה", מבטא יחס מזלזל ומשפיל. מתעורר החשד כי הנתבעת התייחסה לאירוע בביטול, בשל גילם של הקטינים והיותם פלסטינים. טיוח האירוע על גבם של הקטינים הנו חמור שבעתיים לאור העובדה כי מדובר בקטינים מוגנים.

59. יחס מזלזל ומשפיל מצד הנתבעת היה גם מנת חלקם של הורי הקטינים, אשר כלל לא נמסרה להם הודעה על מעצר הבנים. משנמסר המידע, היה זה מידע סותר ומטעה מבלי שהתבצעה בדיקה רצינית ואמינה. ההורים נאלצו לפנות בעצמם לגורמים שונים ו"טורטרו" מגורם אחד למשנהו. לשווא המתינו ההורים במחסום קלנדיה בשעת לילה מאוחרת בציפייה לחזרת הבנים.

נזק ראייתי

60. התובעים יטענו כי התנהגות הנתבעת, כמפורט לעיל, גרמה להם לנזק ראייתי וצמצמה את סיכוייהם להוכיח את כל מרכיבי תביעתם ו/או הקשתה עליהם את ניהול התביעה.

61. לתובעים לא ידוע על כל ניסיון לאתר את החיילים המעורבים באירוע ולחקרם. הנתבעת פטרה את האירוע בלא כלום. הפרקליטות הצבאית לא הורתה למצ"ח לפתוח בחקירה, ועמדה בסירובה גם לאחר הפצרות המוקד. בכך סיכלה הנתבעת את אפשרות לבצע חקירה אפקטיבית של האירוע.

62. משלא אותרו המעורבים, לא ניתן להוסיף פרטים על שהתרחש ולא ניתן אף להגיש תביעה כנגד החיילים. הנזק הראייתי שנגרם לתובעים ניתן לשומה. גובהו כגובה הנזקים הישירים של התובעים, ככל שהנזק הראייתי שנגרם מונע מהם להיפרע בגין נזקים ישירים אלו.

63. גרימת נזק ראייתי עשויה, בנסיבות מסוימות, להוות התנהגות עוולתית לכשעצמה. לכל הפחות, יש לה נפקות ראייתית והיא מעבירה את נטל השכנוע אל כתפי הנתבעת, להראות כי לא התרשלה כלפי התובעים.

אחריות הנתבעת

64. הנתבעת אחראית באחריות שילוחית בגין מעשי ו/או מחדלי חייליה, שוטריה ועובדיה, לרבות בגין מעשי ו/או מחדלי מצ"ח והפרקליטות הצבאית, הכל כפי שפורט לעיל.

65. הנתבעת אשררה את המעצר הבלתי חוקי, האיומים וההפחדה הנלווים לו, בכך שנמנעה מלחקור ולמצות את הדין עם האשמים.

66. הנתבעת אחראית גם באחריות ישירה לנזקים שנגרמו לתובעים, שהרי מצ"ח והפרקליטות הצבאית הן אורגנים של הנתבעת, ובנוסף עקב רשלנותה ו/או חוסר זהירות ו/או הפרת חובה חקוקה מצדה. אחריותה מתבטאת, בין היתר, במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. לא פיקחה ו/או לא פיקחה כראוי על מעשיהם ו/או מחדליהם של חייליה, שוטריה ועובדיה ו/או פעלה בחוסר זהירות ולא שמה לב ו/או לא השגיחה על האנשים המסורים לאחריותה.

ב. לא דאגה להדריך ו/או להורות לחייליה ושוטריה שלא להשתמש לרעה בסמכותם ושלא להשתמש בכוח שלא כדין. לא פיקחה, לא הדריכה כיאות ו/או לא נתנה הוראות כלל ו/או במידה מספקת לחייליה, לשוטריה, לרשויות החקירה והתביעה בנוגע לחקירת חשדות בדבר מעשים לא חוקיים, בנוגע להעמדה לדין ובנוגע למסירת מידע מדויק ומהימן לגבי מקום הימצאם של עצורים.

ג. לא דאגה להציב חיילים ו/או שוטרים מתאימים, מיומנים ושומרי חוק בתפקידים מתאימים ובעמדות ההולמות את כישוריהם, לרבות כאלה היכולים לתת מענה מתאים ומספק בענין הטיפול בקטינים ובחינת חוקיות מעצרים, ובהמשך בענין בירור אפקטיבי אודות מקום הימצאם ומועד שחרורם של עצורים.

ד. לא השכילה ליצור מנגנונים אפקטיביים לטיפול בתלונות של תושבים פלסטינים, והמנגנונים שיצרה היו לקויים בבסיסם ומנותקים מהשטח, הן מבחינת מידע והן מבחינת העברת הוראות ופקודות.

ה. לא הנהיגה מנגנון ולא הפעילה אמצעים להודעה על מעצר למשפחות העצורים, כנדרש בחקיקה הפלילית והצבאית ובמסמכים בינלאומיים מחייבים, ובייחוד בכל מה שנוגע

למעצר של קטינים. ואם הנהיגה מנגנון כזה, לא הטמיעה אותו בדרגי השטח ולא הפעילה אותו.

1. הנהיגה בקרב חייליה ובקרב רשויות החקירה והתביעה תרבות מבנית וארגונית, אשר מעודדת אלימות ויחס שרירותי כלפי אוכלוסייה אזרחית מוגנת, ומעבירה מסר כי מעצר בלתי חוקי, איומים והפחדה כלפי קטינים הינם מעשים נסלחים ונטולי חשיבות של ממש.

2. לא נקטה באמצעי המניעה הדרושים על מנת להרתיע את חייליה מפני התנהגות אלימה כלפי אוכלוסייה אזרחית מוגנת, לרבות על-ידי דיווח, חקירה וצעדים משמעותיים ופלייליים מחמירים, שיבטיחו שכל חייל יידע שהוא צפוי ברמה גבוהה של הסתברות לשלם בכל חומרת הדין על מעשים בלתי חוקיים שבוצעו על ידו.

נזקי התובעים

67. כתוצאה ממעשי ו/או מחדלי הנתבעת המתוארים לעיל, נגרמו לתובעים נזקים כדלקמן:

68. **שלילת חירות** - הנתבעת החזיקה את הקטינים במעצר בלתי חוקי במשך כ-28 שעות. המעצר אינו חוקי מעיקרו ולא יכול היה להיחשב כלגיטימי בשום צורה. בית המשפט הנכבד יתבקש לחייב את הנתבעת בפיצוי **לכל אחד** מהקטינים.

69. **פגיעה בפרטיות** - חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 קובע כי פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית, המזכה את הנפגע בפיצוי עד 50,000 ש"ח ללא צורך בהוכחת הנזק.

70. **כאב וסבל** - הילדים הוחזקו בתוך קונטיינר מחניק וקר במשך שעות ארוכות והיו חשופים לאיומים והפחדה מצד החיילים. הם נותרו לבדם, ללא הורה או מבוגר המוכר להם, כשהם מבוהלים, חסרי אונים ואינם יודעים מה צפוי להם. החוויה הטראומטית תלווה אותם עוד זמן רב.

71. כאב וסבל היו גם מנת חלקם של הורי הקטינים. נגרמה להם עגמת נפש רבה בשל הריחוק שנוצר בינם לבין ילדיהם ומניעת הקשר ביניהם. הדאגה לילדים, בהיעדר מושג על מצבם ומקום הימצאם, הדירה שינה מעיני ההורים. אין צורך להכביר מילים על התחושה הקשה אצל הורה, החושש כי ילדו נחטף וגורלו אינו ידוע. ברורים מאליהם הכאב, האכזבה והיאוש המלווים את ההמתנה הדרוכה לשחרור הבנים. מסירת מידע מוטעה בנוגע לבנים ו"טרטור" ההורים מגורם אחד למשנהו רק הכבידו על התחושות הקשות ממילא.

72. **פגיעה בזכויות חוקתיות** - הזכות לחירות והזכות לכבוד הן זכויות יסוד חוקתיות המוענקות לכל אדם. הזלזול בזכויות הקטינים ובהוריהם נמשך בהחלטה שלא לפתוח כלל בחקירה, משל מדובר בזוטי דברים, שאינם מצדיקים בדיקה ומתן דין וחשבון. חיקוקים שונים קובעים כיום כי הפגיעה בזכויות חוקתיות מזכה בפיצוי בסך 50,000 ש"ח ללא הוכחת נזק. בית המשפט הנכבד יתבקש לפסוק פיצוי נוסף בגין הפגיעה בזכויותיהם החוקתיות.

73. **פיצויים מוגברים ו/או עונשיים** - מעצרים הבלתי חוקי של הילדים בוצע בזדון, תוך ניצול מרות ושימוש לרעה בכוח, והפרת החובה שבדין למסור הודעה על מעצרים. האירוע כלל לא נחקר ואיש לא הועמד לדין, משמעותי או פלילי, חרף גילם ומעמדם הפגיע של הקטינים. הדבר מבטא עמדה מקלה וסלחנית כלפי מעשים חמורים, הראויים לגינוי ולסלידה. מדובר אפוא במקרה מובהק לפסיקת פיצויים מוגברים ו/או עונשיים.

כללי

74. לבית משפט זה הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

75. כל הטענות בכתב התביעה נטענות במצטבר או לחילופין או משלימות זה את זה, הכל לפי העניין, הקשר הדברים והדבקים.

76. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להזמין את הנתבעת לדין ולחייבה לשלם לתובעים את מלוא נזקייהם כמפורט לעיל, ו/או לפי כל פירוט אחר כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון וצודק בנסיבות העניין, וכן לחייבה בתשלום הוצאות המשפט ושכר טרחת עורך דין, והכל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק, למן יום האירוע ועד ליום התשלום בפועל.

ירושלים, 10 פברואר 2008

אלון מרגלית, עו"ד
ב"כ התובעים

(ת.ש. 43140)

בבית משפט השלום בירושלים**ת.א.**

- בעניין: .1 **מוחמד מחמוד עבד אלעזיז מטיר, ת.ז. 860064690, קטין**
באמצעות אביו מחמוד עבד אלעזיז אחמד מטיר
- .2 **מחמוד עבד אלעזיז אחמד מטיר, ת.ז. 978337509**
שניהם ממחנה הפליטים קלנדיה
- .3 **ליית' אשרף עלי חליל אסעד, ת.ז. 860049584, קטין**
באמצעות אביו אשרף עלי חליל אסעד
- .4 **אשרף עלי חליל אסעד, ת.ז. 922260740**
שניהם ממחנה הפליטים קלנדיה

ע"י ב"כ עוה"ד אלון מרגלית (מ.ר. 35932) ו/או יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או יותם בן הלל (מ.ר. 35418) ו/או סיגי בן-ארי (מ.ר. 37566) ו/או ידן עילם (מ.ר. 39475) ו/או עביר גיזבראן (מ.ר. 44346) ו/או עידו בלום (מ.ר. 44538)
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר - ע.ר.
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל': 02-6283555 פקס: 02-6276317

התובעים

- נ ג ד -

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
רח' עוזי חסון 4, ירושלים 94152
טל: 02-6208177 פקס: 02-6222385

הנתבעת

מהות התביעה: כספית, נזיקית
סכום התביעה: עד גובה סמכות ביהמ"ש.

הזמנה לדין

אל הנתבעת:

הואיל והתובעים הגישו לבית משפט זה תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה המצורף בזה, הנך מוזמנת להגיש כתב הגנה תוך שלושים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו.

אם לא תעשי כן תהא לתובע הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

 חתימת פקיד בית המשפט

 תאריך

פתיחת הליך אזרחי

(לפי תקנה 7א(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984)

תאריך 10/02/2008

הליך:

X	תובענה	ערעור	הודעה לצד שלישי
	תביעה שכנגד בתיק	בקשה בכתב	אחר

סוג התיק:

X	אזרחי (א)	המרצת פתיחה (הפ)	ערעור אזרחי (עא)
	בקשה בכתב (ב)	בקשת רשות ערעור (ברע)	אחר

סדר דין:

X	רגיל	מקוצר	מהיר
---	------	-------	------

נושא התובענה: קוד: 202 תיאור: נזקי גוף אחרים**סכום התובענה:** עד גבול הסמכות**מגישי התובענה:**

שם משפחה/חברה/מוסד	מ'ס' זהות	כתובת	מ'ס' טלפון
1. _____ מטיר, קטין	_____	מחנה הפליטים קלנדיה	
2. _____ מטיר	_____	מחנה הפליטים קלנדיה	
3. _____ אסעד, קטין	_____	מחנה הפליטים קלנדיה	
4. _____ אסעד	_____	מחנה הפליטים קלנדיה	

נגד:

שם משפחה/חברה/מוסד	מ'ס' זהות	כתובת	מ'ס' טלפון
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים		רח' עוזי חסון 4, ירושלים	02-6208177

סעדים:

הסעד: קוד: 3 תיאור: תביעה לפיצויים בנזקי גוף שלא לפי חוק הפיצויים

[ ] סמן אם הוגשה בקשה לפטור מאגרה

[ ] סמן אם מתבקשת המצאה ידנית לכל הצדדים

פרט בקשות אם נפתחו לפני פתיחת ההליך הנוכחי :

מספר התיק	שם התיק	תיאור

פרט באי כוח לפי סדר ההופעה בתובענה (אם מגיש התובענה מיוצג) :

אלון מרגלית, עו"ד	35932	02-6283555	02-6276317
יוסי וולפסון, עו"ד	26174	"	
חווה מטרס-עירון, עו"ד	35174	"	
יותם בן הלל, עו"ד	35418	"	
סיגי בן-ארי, עו"ד	37566	"	
ידין עילם, עו"ד	39475	"	
עביר גובראן, עו"ד	44346	"	
עידו בלוס, עו"ד	44538	"	

שם : אלון מרגלית, עו"ד

חתימה : .....